

AFGØRELSE

(Varmeforsyning)

energi

KLAGENÆVNET

Frederiksborggade 15
1360 København K

Besøgsadresse:
Linnésgade 18, 3. sal
1361 København K

Tlf 3395 5785
Fax 3395 5799

www.ekn.dk
ekn@ekn.dk

KLAGE FRA	Naturgas Midt-Nord I/S over
AFGØRELSE FRA	Mariagerfjord Kommune af 25. september 2008
OM	Godkendelse af projektforslag om etablering af transmissionsledning.

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45

Eksp.nr.: 44929

SSH-EKN

NÆVNETS	Nævnensformand, dommer Poul K. Egan
SAMMEN-	Direktør, cand.oecon. Niels Jørgen Ravn Sørensen
SÆTNING	Fhv. direktør, cand.polyt. H. C. Mortensen
I SAGEN	

NÆVNETS	Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 25. september 2008
AFGØRELSE	<u>ophæves.</u>

Energiklagenævnet har den 6. november 2008 fra Mariagerfjord Kommune modtaget en klage fra Naturgas Midt-Nord I/S v/advokat Lisbeth Hjortborg Jensen, Advokatfirma Dahl (herefter benævnt klager) over kommunens afgørelse af 25. september 2008. Ved afgørelsen godkendte Mariagerfjord Kommune Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværks projektforslag om etablering af en transmissionsledning mellem kraftvarmeværket og Hadsund Fjernvarmeværk.

Sagens baggrund

Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk er et decentralt gasfyret kraftvarmeværk. Kraftvarmeværket overgik på markedsvilkår den 1. oktober 2007. Kraftvarmeværket er beliggende i klagers forsyningsområde. Kraftvarmeværket anmodede i juli 2007 Mariagerfjord Kommune om godkendelse af et projektforslag om etablering af reservevarmekapacitet i forbindelse med overgang til markedsvilkår. Projektforslaget var begrundet i, at kraftvarmeværket havde opnået en aftale med en virksomhed, der medførte, at to af værkets gasmotorer kunne overgå til markedsvilkår. Gasmotorerne skulle levere el til virksomheden i perioden kl. 06.00 - 16.00 på alle hverdage. Kraftvarmeværkets tredje gasmotor skulle overgå til reguleringskraftmarkedet, således at den kun var i drift, når der var behov for elproduktion. For at understøtte den ændrede

driftsform ønskede kraftvarmeværket at etablere en transmissionsledning fra Hadsund Bys Fjernvarmeværk til kraftvarmeværket, således at fjernvarmeværket kunne fungere som reserveenhed til varmeproduktion i de perioder, hvor gasmotorerne ikke vinder elproduktion på det frie marked.

Mariagerfjord Kommune godkendte projektforslaget ved afgørelse af 25. september 2008. Af afgørelsen fremgår bl.a. følgende:

”[...]

Resumé

Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk (i det efterfølgende kaldet Varmeværket) overgik på markedsvilkår i efteråret 2007.

Denne nye situation medfører en noget ændret og mere nuanceret drift for Varmeværkets gasmotorer. Der er i juli 2007 udarbejdet et projektforslag i henhold til Varmeforsyningsloven og Projektbekendtgørelsen, der beskriver etableringen af reservevarmekapacitet i forbindelse med overgang til markedsvilkår.

Naturgas Midt-Nord har gjort indsigelser mod projektet med henvisning til, at der ikke er behov for ekstra kapacitet på værket.

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45

Eksp.nr.: 44929

SSH-EKN

Side 2 af 18

Beslutning

Udvalget for Teknik og Miljø besluttede på et møde afholdt den 4. august 2008, at projektforslaget godkendes, idet forslaget til transmissionsledning udviser god samfundsøkonomi, og der ikke vil ske en udvidelse af produktionskapaciteten for Hadsund fjernvarmeværk.

Sagsfremstilling

projektforslag

Varmeværket har opnået en såkaldt skæv peakkontrakt, således at to af Varmeværkets gasmotorer kan gå på de markedsvilkår, der er bundet op på dampproduktion til virksomheden Kruse Vask. Dette medfører, at de 2 gasmotorer leverer el i tidsrummet fra kl. 06.00 til kl. 16.00 på alle hverdage.

Den 3. gasmotor overgår til regulerkraftmarkedet. Dette betyder, at motoren kun er i drift, når der er behov for elproduktion.

Varmeværket vil således være bundet af elproduktion på motorerne.

Med de her beskrevne ændrede markedsvilkår vil driften af gasmotorerne i højere grad afhænge af produktionsprisen for el end behovet for produktion af varme. Der skal nødvendigvis etableres en reserveenhed til varmeproduktion i de perioder, hvor gasmotorerne ikke vinder elproduktion på det frie marked.

Behovet for en ekstra varmeproduktionsenhed kunne imødekommes ved etablering af en ny fjernvarmekedel på varmeværket.

Et alternativ er at etablere en transmissionsledning fra værket i

Hadsund til Visborg. Hadsund Fjernvarmeværk vil således fungere som reserveenhed for Varmeværket.

[...]

Vurdering

Det er afdelingens opfattelse, at projektforslaget fortsat bør godkendes, idet transmissionsledningen har en positiv samfundsøkonomi, og den ikke giver anledning til en udvidelse af produktionskapaciteten på Hadsund Fjernvarme.

Mariagerfjord Kommune skal som myndighed godkende projektet. Projektet bør godkendes ud fra følgende 2 overordnede begrundelser:

1. den aktuelle transmissionsledning skal alene fungere som reservekapacitet og der sker ikke en udvidelse af produktionskapaciteten på Hadsund Fjernvarmeværk.
2. projektet er samfundsøkonomisk meget fordelagtigt.

Omkring forbrugertilslutning kan det videre bemærkes, at ledningsnettet er fuldt udbygget inden for det nuværende forsyningsområde til at kunne forsyne samtlige potentielle forbrugere. For Hadsund Varmeværk vil etablering af transmissionsledningen forbedre mulighederne for at forsyne 2 kommende udstykninger i Hadsund med varme.

Hjemmel og klagevejledning

Afgørelsen er truffet i medfør af Bekendtgørelse af lov om varmeforsyning (LBK nr. 347 af 17/05/2005) § 8.

Godkendelsen kan påklages til Energiklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt. Klage indgives til kommunalbestyrelsen, der snarest sender den til Energiklagenævnet sammen med en udtalelse og sagens bilag.

[...]"

Mariagerfjord Kommune godkendte Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværks projektforslag den 25. september 2008. Klager fremsendte sin klage med e-mail til Naturklagenævnet og Mariagerfjord Kommune fredag den 24. oktober 2008 kl. 14.58. Klagen er i Mariagerfjord Kommune stemplet som modtaget mandag den 27. oktober 2008, idet Mariagerfjord Kommune ifølge oplysninger på kommunens hjemmeside lukker kl. 12.00 på fredage. Naturklagenævnet videresendte klagen til Energiklagenævnet den 30. oktober 2008 til videre foranstaltning, som under henvisning til projektbekendtgørelsens § 29, stk. 2, videresendte klagen til Mariagerfjord Kommune den 31. oktober 2008.

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45

Eksp.nr.: 44929

SSH-EKN

Side 3 af 18

Sagen for Energiklagenævnet drejer sig herefter om, hvorvidt klagers klage blev indgivet rettidigt. Såfremt Energiklagenævnet finder, at klagen blev indgivet rettidigt, drejer sagen sig endvidere om, hvorvidt Mariagerfjord Kommune havde hjemmel til at godkende Veddem-Skelund-Visborg Kraftvarmeværks projektforslag af juli 2007.

Klagers synspunkter og bemærkninger

Klager har anført, at Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 25. september 2008 er ugyldig og bør ophæves eller i det mindste hjemvises til fornyet behandling. Klager finder, at det nuværende anlæg kan opfylde værkets kapacitetsbehov, og at der derfor ikke er behov eller grundlag for etablering af yderligere kapacitet. Til støtte for klagen af 24. oktober 2008 har klager for så vidt angår den afledte el-produktion og kraftvarmeværket kapacitet navnlig anført følgende:

- Kraftvarmeværket ønsker at udvide værkets kapacitet, således at mere af værkets produktion udelukkende sker til varme. Det fremgår af projektforslaget, at kraftvarmeværkets ønske skyldes markedsvilkårene på den ellers afledte elproduktion. Det forhold, at den afledte elproduktion ikke altid kan ske til en rentabel pris ændrer ikke ved, at varmeforsyningslovens og projektbekendtgørelsens regler skal overholdes, og at der ikke blot som følge af ændrede afsætningsvilkår kan skabes et ekstra varmekapacitetsbehov. Det fremgår direkte af kapacitetsoplysningerne i projektforslaget, at det eksisterende kraftvarmeanlægs tre separate naturgasmotorer har fuld tilstrækkelig kapacitet til at fungere såvel som grundlast som spids- og reservelasten til dækning af varmebehovet på kraftvarmeværket.
- Kraftvarmeværket er til enhver tid berettiget til at afsætte sin elproduktion på det frie el-marked. Kraftvarmeværkets ene gasmotor – som værket nu ønsker at erstatte med en transmissionsledning til Hadsund Fjernvarmeværk – er tilmeldt reguleringskraftmarkedet. Dette medfører, at værket allerede er forpligtet til at producere el til markedet på en frist på blot 15 minutter. Gasmotoren er således fuld funktionsdygtig og vil ved idriftsættelse kunne producere såvel el til afsætning på det frie el-marked som varme. Uanset liberaliseringen af el-markedet, er det reglerne i varmeforsyningsloven og projektbekendtgørelsen, der regulerer, om der er grundlag for en udvidelse af varmeproduktionskapaciteten.
- Kraftvarmeværket råder over en gaskedel på 5,0 MW, samt tre Jenbacher motorer med en varmekapacitet på 1,2 MW, jf. projektforslaget. Af kraftvarmeværkets hjemmeside fremgår det imidlertid, at de tre motorer har en kapacitet på 1,4 MW. Gasmotoren har således en ledig varmekapacitet på i alt 4, 2 MW. Ifølge det forbrugsmønster, som klager har kunne udlede, er det eksisterende varmebehov indtil nu blevet dækket ved produktion på gasmotorerne, idet gaskedlen i f.eks. var-

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45

Eksp.nr.: 44929

SSH-EKN

Side 4 af 18

meåret 2007/2008 alene har dækket 6 % af varmebehovet. Det fremgår endvidere af projektforslaget, at ledningsnettet i det nuværende forsyningsområde og inden for den eksisterende bebyggelse, er fuldt udbygget til at kunne forsyne samtlige potentielle forbrugere. Der er således ikke behov for yderligere udbygning. På baggrund af kraftvarmeværkets bemærkninger kan det konkluderes, at der er modstridende oplysninger om den faktiske kapacitet på værket, men selv hvis tallene i projektforslaget lægges til grund, er der i værste fald tale om et udækket behov på 0,4 MW.

- Uanset om kraftvarmeværket er overgået til markedsvilkår, og den ene af motorerne er overgået til reguleringskraftmarkedet, har værket ved udfald på gaskedlen rådighed over tre gasmotorer med en varmeeffekt på 4,2 MW. Gasmotorerne kan ikke anses for taget ud af drift, blot fordi de er stillet til rådighed for reguleringskraftmarkedet. I henhold til Energinet.dk's generelle forskrifter for afregning af regulerkraft og balancekraft er det forudsat, at motorerne kan tages i brug, uden at det sker på anmodning af Energinet.dk.

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45

Eksp.nr.: 44929

SSH-EKN

Side 5 af 18

Klager har for så vidt angår projektforslagets samfundsøkonomi navnlig anført følgende:

- Hverken i projektforslaget eller efterfølgende fremkomne oplysninger er der belæg eller dokumentation for de to første præmisser i afgørelsen af 25. september 2008. Mariagerfjord Kommune lægger i afgørelsen til grund, at etableringen af transmissionsledningen vil forbedre kraftvarmeværkets selskabsøkonomi med 1,6 mio. kr. Dette er en så betydelig besparelse, at den alene kan opnås, såfremt Hadsund Fjernvarmeværk også fungerer som grundlastenhed. I så fald er forudsætnin-
gerne i afgørelsen af 25. september 2008 forkerte.
- Mariagerfjord Kommunes konklusion om, at projektforslaget er den samfundsøkonomiske mest fordelagtige løsning, skyldes alene, at der i projektforslaget er undladt at foretage en referencesammenligning med det eksisterende naturgasbaserede kraftvarmeanlæg. Kommunalbestyrelsens konkrete vurdering af det samfundsøkonomisk mest fordelagtige projekt efter projektbekendtgørelsens § 6 er alene mulig, såfremt der foretages en sammenligning af alle relevante forsyningsalternativer. Mariagerfjord Kommunes samfundsøkonomiske vurdering er således ikke udført på et korrekt og retvisende grundlag, og kommunens godkendelse af projektforslaget medfører ikke den samfundsøkonomisk mest fordelagtige løsning.
- Der kan ikke anvendes en tilfældig markedsbestemt driftsstrategi som grundlag for vurderingen af behovet for produktionskapacitet og dermed for den samfundsøkonomiske vurdering. Klagers beregninger, der er foretaget på baggrund af Energistyrelsens beregningsforudsætning-

ger for 2007, viser, at det eksisterende gasmotoranlæg er den klart mest samfundsøkonomisk fordelagtige løsning. Ifølge disse beregninger har den eksisterende løsning en samfundsøkonomisk omkostning på 7.282.700 kr., mens projektforslaget medfører en samfundsøkonomisk omkostning på 16.626.600 kr. Det godkendte projektforslag viser således et samfundsøkonomisk underskud på 9,3 mio. kr. i forhold til det eksisterende anlæg, som svarer til en CO₂-balancepris på ca. 470 kr., hvilket er langt over CO₂-kvoteprisen.

Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværks synspunkter og bemærkninger

Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk finder, at Mariagerfjord Kommunes afgørelser af 25. september 2008 bør stadfæstes. Til støtte herfor har kraftvarmeværket for så vidt angår den afledte el-produktion og kraftvarmeværkets kapacitet navnlig anført følgende:

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45

Eksp.nr.: 44929

SSH-EKN

Side 6 af 18

- Kraftvarmeværket har i projektforslaget ikke angivet, at der er behov for en ekstra varmeproduktionsenhed. Kraftvarmeværket har derimod ansøgt om tilladelse til etablering af en transmissionsledning af hensyn til reservekapacitet (forsyningssikkerhed) i tilfælde af kedelsvigt, når alle tre motorer er taget ud af drift og stillet til rådighed for regulerkraftmarkedet. Når motorerne er tilmeldt regulerkraftmarkedet er de ude af drift. Af hensyn til balancen på nettet kan motorerne ikke indkobles igen, medmindre kraftvarmeværket bliver bedt om det.
- Varmeprisen for en referencebolig på 130 m² og et energiforbrug på 18 MWh var i 2007/2008 27.875 kr. inkl. moms. På trods af denne pris havde kraftvarmeværket i 2007/2008 et driftsunderskud på 677.000 kr. I år 2008/2009 er acontooprævnningen for referenceboligen sat til 34.495 kr. På grund af den høje pris har kraftvarmeværket modtaget flere udmeldelser, ligesom mange forbrugere har valgt at installere en brændeovn. Kraftvarmeværket finder derfor, at forsyningsnettet inden for den eksisterende bebyggelse er mere end fuldt ud i stand til at kunne forsyne potentielle forbrugere. Antallet af potentielle forbrugere, der kan tilmelde sig værket, er stigende. Stigningen skyldes dog ikke nybyggeri i de tre landsbyer, men det forhold, at et antal forbrugere har udmeldt sig af værket. Disse forbrugere vil således kunne melde sig ind igen. Kraftvarmeværket havde oprindeligt 444 forbrugere, hvoraf 425 var privatforbrugere, ligeligt fordelt i de tre byer. 20 forbrugere havde pr. 1. januar 2009 udmeldt sig fra værket.

Kraftvarmeværket har for så vidt angår projektforslagets samfundsøkonomi navnlig anført følgende:

- De samfundsøkonomiske beregninger er foretaget ud fra en sammenligning med driften af en gaskedel, idet der i de perioder, hvor strømprisen er lav, er en overproduktion af el. Derfor virker det uforståeligt

at foretage en sammenligning med motordrift og dermed fortrænge kulproducerede strøm.

Endelige har Kraftvarmeværket navnlig anført følgende for så vidt angår projektet:

- Projektet har en væsentlig energisparende effekt, idet det – foruden at reducere ledningstab – muliggør optimering ved hjælp af eksisterende akkumuleringstank. Projektet vil betyde en større forsyningssikkerhed for forbrugeren og medføre en væsentlig driftsbesparelse på ca. 1,6 mio. kr. om året. Projektet lever op til de politiske udmeldinger om at reducere brugen af olie, kul og gas, samt mindsker afhængigheden af vaskeriets fortsatte eksistens. Når der ses bort fra den ændrede driftsstrategi i henhold til elafregning på markedsvilkår, vil projektet maksimalt reducere gasforbruget med den mængde gas, der svarer til produktionen af Visborgs energiforbrug (ca. 4500 MWh samt sparet transmissionstab på 1000 MWh). En reducere af gasforbruget herudover vil, med Hadsund Fjernvarmes fliskedelkapacitet, ikke være mulig af økonomiske grunde, idet produktion udover de 4500 MWh vil medføre brug af olie.
- Projektet giver endvidere kraftvarmeværket mulighed for at indgå i etableringen af et tottrins forgasningsanlæg. Såfremt anlægget kan etableres i tilknytning til Hadsund Fjernvarme, kan eksisterende flislager, bemanding og kran reducere etableringsudgiften for anlægget. En yderligere fordel er, at producenten af anlægget er nabo til Hadsund Fjernvarme.
- Såfremt Energiklagenævnet tager klagen til efterretning, giver man indirekte klager beføjelse til at påføre kraftvarmeværket og samfundet en uhensigtsmæssig produktionsform og pris.

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45

Eksp.nr.: 44929

SSH-EKN

Side 7 af 18

Mariagerfjord Kommunes bemærkninger

Mariagerfjord Kommune har ved fremsendelsen af sagen til Energiklagenævnet i medfør af projektbekendtgørelsens § 29, stk. 2, bemærket, at Udvalget for Teknik og Miljø på et møde den 4. august 2008 besluttede, at projektforslaget kunne godkendes, idet forslaget til transmissionsledning udviste en god samfundsøkonomi, og idet der ikke ville ske en udvidelse af produktionskapaciteten for Hadsund fjernvarmeværk. Mariagerfjord Kommune har for så vidt angår behovet for yderligere reservekapacitet endvidere bemærket, at det maksimale varmebehov er angivet til 5 MW, samt fremsendt nedenstående skema vedrørende projektet:

Nr.	Type	Varmeeffekt (MW)	Driftstid
1	Gasmotor	1,2	6 – 16 hverdage
2	Gasmotor	1,2	6 – 16 hverdage

3	Gasmotor	1,2	Regulerkraft (el)
4	Gaskedel	5,3	Efter varmebehov
Reserve	Ny transmissi- onsledning	4	Reserve

På baggrund af skemaet har Mariagerfjord Kommune endvidere bemærket, at reservekapaciteten ved udfald af den største enhed bør kunne dække det maksimale varmebehov. Hvis gaskedlen falder ud, kan motorerne højest levere 3,6 MW, og leveringen kan kun finde sted, hvis elproduktionen kan afsættes. Mariagerfjord Kommune finder på denne baggrund, at der er behov for yderligere reservekapacitet.

Øvrige oplysninger

Af Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværks projektforslag af juli 2007 fremgår bl.a. følgende:

”[...]

1.1 Indledning

Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk overgår til markedsvilkår pr 1. oktober 2007.

Det er lykkedes for Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk, at opnå en skæv peakkontrakt, så de kan gå på markedsvilkår med de 2 gasmotorer, der er bundet op på dampproduktion til Kruse vask. Dette betyder, at de leverer el i perioden kl. 6 – kl. 16 alle hverdage.

Gasmotor 3 overgår til regulerkraftmarkedet, hvilket betyder, at den kun er i drift, når der er behov for elproduktion.

Disse nye aftaler betyder, at efter 1. oktober vil driften af gasmotorerne i højere grad afhænge af elproduktionsprisen end af varmebehovet, og at der nødvendigvis skal etableres en reserveenhed til varmeproduktion i de perioder, hvor gasmotorerne ikke vinder elproduktion på det frie elmarked.

Behovet for en ekstra varmeproduktionsenhed kan være etablering af en fjernvarmekedel på Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk. Et alternativ er, at etablere en transmissionsledning fra værket i Hadsund til Visborg.

Denne rapport beskriver et projektforslag iht. varmemforsyningsloven for etablering af transmissionsledning fra Hadsund Bys Fjernvarmeværk til Visborg, så Hadsund Varmeværk kan fungere som reserveenhed for Veddum- Skelund-Visborg Kraftvarmeværk.
[...]

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45

Eksp.nr.: 44929

SSH-EKN

Side 8 af 18

1.3 Indstilling

Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk overgår til markedsvilkår 1. oktober og skal i den forbindelse have etableret varmeproduktionskapacitet til reserve for at understøtte den ændrede driftsform.

Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk skal fortsat levere damp til Kruse vask, men vil være bundet af elproduktionen på enhederne.

[...]

2.1 Varmeplanlægning

Mariagerfjord Kommune bedes behandle projektforslaget efter § 7 stk 2 og § 8.

Projektet bør godkendes idet:

- den nye transmissionsledning skal fungere som reservekapacitet.
- Projektet er samfundsøkonomisk meget fordelagtigt.

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45

Eksp.nr.: 44929

SSH-EKN

Side 9 af 18

2.2 Forbrugertilslutning

Inden for den eksisterende bebyggelse i det nuværende forsyningsområde er ledningsnettet fuldt udbygget til at kunne forsyne samtlige potentielle forbrugere.

For Hadsund Fjernvarme vil etablering af en transmissionsledning forbedre værkets muligheder for at forsyne 2 kommende udstykningsområder i Hadsund med varme.

[...]

4 Beskrivelse af projektet

4.1 Hoveddisposition

Der etableres en ny transmissionsledning på ca. 2.500 meter fra Hadsund Bys Fjernvarme til Visborg i DN125 udført som + isoleret twinrør. Varmetabet i denne ledning vil udgøre 312 MWh/år til en netto produktionspris af ca. 125 kr./MWh – svarende til ca. 40.000 kr.

Det eksisterende kraftvarmeværk i Veddum ændrer sin driftsform fra elafregning på treledestariffen til drift på markedsvilkår. Det vil betyde, at de to motorer, der indgår i dampproduktionen til Kruse, får faste køretider tilpasset produktionen i vaskeriet, og at den tredje motor kommer på regulærkraftmarkedet i form af manuel reserve.

[...]

6 Konklusion

Den samfundsøkonomiske beregning viser en væsentlig gevinst ved at etablere en transmissionsledning fra Hadsund Bys Fjernvarme til Visborg, så Hadsund Bys Fjernvarme kan fungere som reservevarmeeenhed, frem for at etablere en ny naturgaskedel i Veddum.

Under virksomhedsøkonomi er vist udviklingen i fjernvarmeværkets dækningsbidrag ved det foreslåede projekt. Den selskabsøkonomiske fordel ved at etablere transmissionsledningen er op til 1,6 mio. kr om året, der vil komme fjernvarmebrugere i Veddum-Skelund-Visborg til gode.
[...].

Retsgrundlaget

Godkendelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg samt valg af produktionsform og brændsel er nærmere reguleret i projektbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1295 om godkendelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg). Af bekendtgørelsen fremgår bl.a. følgende:

[...]

§ 3. Projekter for kollektive varmforsyningsanlæg, der er omfattet af bilaget til bekendtgørelsen, skal forelægges kommunalbestyrelsen til godkendelse. Tilsvarende gælder vedligeholdelses- og reparationsarbejder på et kollektivt varmforsyningsanlæg, der i væsentlig grad indebærer en forbedring af anlæggets drifts- og energiøkonomi samt levetid.

Stk. 2. Retlige og faktiske dispositioner til gennemførelse af et projekt må først foretages, efter projektet er godkendt.

[...]

§ 8. Projekter for transmissionsnet kan godkendes af kommunalbestyrelsen uanset områdeafgrænsningen.

[...]

§ 12. Ved etablering af spids- og reservelastkapacitet til levering af varme til fjernvarmenet efter §§ 9-11 kan kommunalbestyrelsen dog godkende anlæg, der kun kan producere varme. For brændsler henvises til §§ 13 og 17.

Brændsler

Kollektive varmforsyningsanlæg

§ 13. Kommunalbestyrelsen kan ikke godkende kul og produkter, der kan anvendes som fødevarer, herunder fiske- og rapsolie, overskudssmør, korn o. l., som brændsler til kollektive varmforsyningsanlæg.

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45

Eksp.nr.: 44929

SSH-EKN

Side 10 af 18

[...]

Varmeproduktionsanlæg

§ 15. Ved etablering af varmemproduktionsanlæg til levering af varme til et fjernvarmenet, der forsynes af et eksisterende decentralt naturgasbaseret kraft-varme-anlæg eller varmeanlæg, skal kommunalbestyrelsen ved godkendelse af projekter anvende kriterierne i stk. 2-4 for fastlæggelse af brændselsvalg.

Stk. 2. Ved etablering af varmemproduktionsanlæg efter stk. 1 kan kommunalbestyrelsen kun godkende brændslerne naturgas og mineralsk olie, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. Ved etablering af varmemproduktionsanlæg efter stk. 1 kan kommunalbestyrelsen godkende biogas, lossepladsgas og anden forgasset biomasse forudsat, at brændslet anvendes på en kraft-varme-producerende produktionsenhed baseret på disse brændsler.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan ved etablering af udvidet varmemproduktionskapacitet, som er nødvendiggjort af et øget varmebehov, godkende anvendelse af CO₂ -afgiftsfrit brændsel for anlæg, der alene er dimensioneret til at dække det øgede varmebehov, jf. dog § 13.

[...]

§ 17. Ved etablering af spids- og reservelastkapacitet til levering af varme til fjernvarmenet efter § 16 kan kommunalbestyrelsen tillige godkende brændslerne mineralsk olie og naturgas.

Stk. 2. Ved etablering af spids- og reservelastkapacitet til et fjernvarmenet, der forsynes af centrale kraft-varme-anlæg, kan kommunalbestyrelsen godkende alle brændsler, jf. dog § 13.

[...]

§ 24. Forinden kommunalbestyrelsen kan meddele godkendelse, skal kommunalbestyrelsen foretage en energimæssig, samfundsøkonomisk og miljømæssig vurdering af projektet. Vurderingen skal ske på baggrund af planlægningen efter kapitel 2, de i kapitel 3 fastsatte forudsætninger og de i 21, stk. 1, nr. 10, nævnte samfundsøkonomiske analyser samt de efter § 23 modtagne bemærkninger. Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen påse, at projektet er i overensstemmelse med varmemforsyningsloven, herunder formålsbestemmelsen, samt at projektet ud fra en konkret vurdering er det samfundsøkonomisk mest fordelagtige projekt.

Stk. 2. Forudsætter projektet anvendelse af de i lovens § 6, stk. 3, og § 7 nævnte regler, skal kommunalbestyrelsen vurdere reglernes anvendelse i forhold til projektets økonomi og opfyldelsen af energipolitiske målsætninger mv.

[...]

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45

Eksp.nr.: 44929

SSH-EKN

Side 11 af 18

Kapitel 6

Dispensation

§ 28. Energistyrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra reglerne i bekendtgørelsen, eksempelvis ved udviklings- eller demonstrationsprojekter.

Kapitel 7

Klage m.v.

§ 29. Kommunalbestyrelsens afgørelse om godkendelse af et projekt for et kollektivt varmforsyningsanlæg kan påklages til Energiklagenævnet.

Stk. 2. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede. Klage indgives til kommunalbestyrelsen, der snarest sender klagen til Energiklagenævnet, ledsaget af en udtalelse og det materiale, som har ligget til grund for kommunalbestyrelsens afgørelse. Kommunalbestyrelsen skal straks give projektansøger underretning, såfremt godkendelsen er påklaget.
[...]

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45

Eksp.nr.: 44929

SSH-EKN

Side 12 af 18

....

Bilag 1

Godkendelsespligtige projekter for kollektive varmforsyningsanlæg efter varmforsyningslovens kapitel 2

1) Produktions- og behandlingsanlæg

1.1) Opførelse, udvidelse og nedlæggelse af produktions- og behandlingsanlæg for bygas, LPG (flaskegas), biogas, lossepladsgas, geotermisk energi m.v.

1.2) Opførelse, udvidelse og nedlæggelse af fjernvarmeværker, herunder forbrændingsanlæg for affald, træ, halm m.v.

1.3) Opførelse, udvidelse og nedlæggelse af blokvarmecentraler med en varmekapacitet på mere end 0,25 MW.

1.4) Opførelse, udvidelse og nedlæggelse af kraft-varmeanlæg/centraler med en eleffekt op til 25 MW.

1.5) Ændring af energiform på godkendelsespligtige kollektive varmforsyningsanlæg, jf. 1.1-1.4.

2) Transmissions- og fordelingsledninger

2.1) Etablering eller bortfald af anvendelsen af transmissions- og fordelingsledninger med tilhørende tekniske anlæg (pumper, stationer, varmeveksler m.v.) for fjernvarme, naturgas eller andre brændbare gasarter (bygas, biogas, lossepladsgas m.v.).

2.2) Forstærkning af transmissionsledninger/fordelingsledninger for fjernvarme, naturgas m.v., som øger kapaciteten.

3) Distributionsnet og forsyningsområder

3.1) Etablering, udvidelse, indskrænkning eller bortfald af distributionsnet eller forsyningsområder.

[...]"

Energistyrelsen har udarbejdet en vejledning til projektbekendtgørelsen (vejledning om bekendtgørelse nr. 1295 af 13. december 2005 om godkendelse af projekter for kollektive varmeforsyningsanlæg, december 2007). Vedrørende bekendtgørelsens § 8 fremgår bl.a. følgende af vejledningen:

”[...]

...

Projekter for transmissionsnet kan godkendes af kommunalbestyrelsen uanset områdeafgrænsningen, da områdeafgrænsningen ikke påvirkes af placeringen af transmissionsnet. Godkendelsen af et sådant projektforslag betyder ikke, at området langs denne transmissionsledning er kollektivt forsynet. Det skyldes, at formålet med ledningen ikke er at forsyne beboelserne langs denne ledning, men alene at forsyne de to produktionsværker. Ønsker eksempelvis et naturgas-selskab at forsyne en virksomhed på denne strækning, og kan virksomhedens anlæg tilsluttes direkte på transmissionsledningen, skal denne tilslutning særskilt godkendes.

F.eks. kan en transmissionsledning mellem to adskilte fjernvarmenet godkendes såfremt projekt-forslaget for transmissionsledningen udviser en god samfundsøkonomi i forhold til driften af de to fjernvarmenet hver for sig. Det skal bemærkes, at hvor der eksempelvis er tale om et fjernvarmenet forsynet med biomassevarme- eller kraftvarme og et fjernvarmenet forsynet med naturgas-baseret varme eller kraftvarme, må der i henhold til § 15 om brændselsvalg for varmeproduktionsanlæg ikke ske en udvidelse af produktionskapaciteten for biomassevarmen.

[...]”.

Af vejledningen fremgår endvidere bl.a. følgende vedrørende projektbekendtgørelsens § 15:

”[...]

...

Paragraffen vedrører alene kommuners godkendelse af etablering af ren varmeproduktionsproduktionskapacitet, altså ikke kraftvarmekapacitet, som behandles i § 14. Ved varmeproduktionsanlæg forstås her anlæg – typisk kedler – som kun kan producere varme. Bestemmelsen sigter derfor ikke mod at begrænse etablering af kraftvarmeanlæg på biomasse.

Paragraffens sigte er at begrænse mulighederne for, at de naturgasfyrede kraftvarmeværker etablerer biomassefyrede kedler og dermed fortrænger naturgas, jf. den politiske aftale af 29. marts 2004.

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45

Eksp.nr.: 44929

SSH-EKN

Side 13 af 18

En række forsyningsformer betragtes ikke som brændsler. Der er kun tale om brændsel, hvis et produkt, som resultat af en kemisk reaktion, frembringer energi. Det betyder at brændsler typisk kan være fossile som kul, olie og naturgas eller biomasseformer, som f.eks. flis.

...

I stk. 1 afgrænses hvilke anlæg der er omfattet af bestemmelsen. Afgrænsningen går på fjernvarmenettene og ikke på de enkelte værker/anlæg. Det betyder, at der ikke kan godkendes kedler på biomasse, som sender varme ud på et net, der også modtager varme fra et naturgasfyret kraft-varmeanlæg. Hvis der i forvejen findes en godkendt biomassekedel, må den, som tidligere nævnt, gerne producere mere varme, men der må ikke etableres nye biomassekedler

...

I henhold til stk. 4 åbnes der mulighed for, at der kan bruges biomasse, hvis et nyt anlæg etableres som følge af et udvidet varmebehov – og i givet fald kun til dækning af det udvidede varmebehov. Årsagen hertil er, at der i den situation ikke er tale om at fortrænge naturgas.

Bestemmelsen sikrer, at et nyt anlæg på biomasse kun forsyner det udvidede behov – derved er det ikke tilladt at installere en større kedel 'nu man er i gang', som efterfølgende kan overtage noget af den hidtidige produktion.

Ved et udvidet varmebehov forstås et efterfølgende planlagt varmebehov. Det betyder, at det nye anlæg skal dimensioneres til at dække en udbygning af forsyningen i fremtiden. Der kan være god fornuft i, at et anlæg kan dække et par etaper i en fremtidig udbygning. Men det er ikke i overensstemmelse med reglerne at etablere et nyt biomasseanlæg fordi varmebehovet de seneste X år er udvidet. Dette varmebehov har det jo faktisk været muligt at dække med den eksisterende kapacitet, så en sådan betragtning kan ikke anvendes som grundlag for en biomasse kedel.

[...]"

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45

Eksp.nr.: 44929

SSH-EKN

Side 14 af 18

Energiklagenævnets bemærkninger

Ad Klagefristen

Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 25. september 2008 indeholdt en korrekt klagevejledning. Det følger af projektbekendtgørelsens § 29, stk. 2, at fristen for at indbringe afgørelsen af 25. september 2008 for Energiklagenævnet var 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede. Energiklagenævnet lægger til grund, at afgørelsen blev afsendt fra Mariagerfjord Kommune pr. post den 25. september 2008 og modtaget af klager dagen efter den

26. september 2008. Fristen for at indbringe afgørelsen for Energiklagenævnet var således den 24. oktober 2008. Klagers klage blev afsendt til Mariagerfjord Kommune og Naturklagenævnet pr. e-mail den 24. oktober 2008 kl. 14.58, men klagen blev først stemplet som modtaget i Mariagerfjord Kommune mandag den 27. oktober 2008, idet kommunen på fredage lukker kl. 12.00. Oplysninger om kommunens lukketider er offentliggjort på kommunens hjemmeside. Klagen blev modtaget i Naturklagenævnet inden kontortids ophør den 24. oktober 2008, og Naturklagenævnet videresendte klagen til Energiklagenævnet den 30. oktober 2008.

I forvaltningsretlig litteratur og praksis antages, at hvis en klage modtages inden klagefristens udløb af en myndighed, der efter forvaltningslovens § 7, stk. 2, har pligt til at videresende klagen til den rette klagemyndighed, må klagen anses for rettidig. Energiklagenævnet henviser herved bl.a. til "Forvaltningsret" af Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., 2. udgave, 2002, Jurist- og Økonomforbundets forlag, side 975 ff, og *FOB 1985.48* samt *FOB 1995.289*.

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45

Eksp.nr.: 44929

SSH-EKN

Side 15 af 18

Naturklagenævnet havde i medfør af forvaltningslovens § 7, stk. 2, pligt til at videresende klagers klage til Energiklagenævnet som rette klagemyndighed, hvilket Naturklagenævnet også gjorde. Klagen blev modtaget i Naturklagenævnet inden klagefristens udløb, og klagen må derfor anses som rettidigt indgivet.

Energiklagenævnet kan herefter behandle klagen af 24. oktober 2008.

Ad Projektforslaget

Med godkendelsen af projektforslaget ønsker Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk at anvende Hadsund Fjernvarmeværk som reserveenhed i de perioder, hvor gasmotorerne på værket ikke vinder elproduktion på det frie elmarked. Forsyningen fra Hadsund Fjernvarmeværk skal ske ved etableringen af en transmissionsledning mellem de to værker. Det følger af projektbekendtgørelsens § 8, at projekter for transmissionsnet kan godkendes af kommunalbestyrelsen uanset områdeafgrænsningen. Dette skyldes, at formålet med ledningen ikke er at forsyne beboelserne langs ledningen, men alene at forsyne de to produktionsværker, som ledningen føres imellem, jf. Energistyrelsens vejledning til projektbekendtgørelsen. Såfremt betingelserne i projektbekendtgørelsens § 24, stk. 1, om bl.a. samfundsøkonomiske vurderinger er opfyldte, kan Mariagerfjord Kommune således som udgangspunkt godkende Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværks projektforslag.

Hadsund Fjernvarmeværk er et flisfyret varmeværk (biomasse), mens Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk er et decentralt værk, hvis motorer drives af naturgas. Projektbekendtgørelsens § 15 omhandler etablering af varmeproduktionsanlæg samt fastlæggelse af brændselsvalg. Det følger af § 15, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal anvende kriterierne i § 15, stk. 2-4, ved fastlæggelse af brændselsvalg ved etablering af varmeproduktionsanlæg til levering af varme til et fjernvarmenet, der forsynes af et eksisterende decen-

tralt naturgasbaseret kraftvarmeanlæg. Kommunalbestyrelsen kan i disse tilfælde kun godkende brændslerne naturgas og mineralsk olie. Kommunalbestyrelsen kan endvidere godkende biogas, lossepladsgas og anden forgasset biomasse, hvis brændslet anvendes på en kraftvarmeproducerende produktionsenhed, der er baseret på disse brændsler. Såfremt der er tale om udvidet varmeproduktionskapacitet, som er nødvendiggjort af et øget varmebehov, kan kommunalbestyrelsen tillige godkende anvendelsen af CO₂-afgiftsfrit brændsel, såfremt anlægget alene er dimensioneret til at dække det øgede varmebehov.

Med godkendelsen af projektforslaget ønsker Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk som anført at anvende Hadsund Fjernvarmeværk som reserveenhed. Kraftvarmeværket har oplyst, at forsyningsnettet har den nødvendige kapacitet til at forsyne værkets potentielle kunder. Kraftvarmeværket har således ikke behov for en ekstra varmeproduktionsenhed, men ønsker en reserveenhed i de tilfælde, hvor værkets tre motorer, der er overgået til det frie elmarked, herunder regulerkraftmarkedet, er stillet til rådighed for elmarkedet.

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45
Eksp.nr.: 44929
SSH-EKN

Side 16 af 18

Energiklagenævnet finder, at etableringen af en transmissionsledning mellem Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk og Hadsund Fjernvarmeværk, med det ovenstående formål, kan sidestilles med en ændring af brændselsvalget på kraftvarmeværket, således at den naturgasbaserede varme, som kraftvarmeværket producerer, bliver udskiftet med biomassebaseret varme fra Hadsund Fjernvarmeværk. Energiklagenævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at der efter sagens oplysninger ikke er noget teknisk til hinder for, at kraftvarmeværket igangsætter de tre gasmotor, der er overgået til elmarkedet, såfremt der er udfald på værkets gaskedel. Energiklagenævnet har endvidere lagt vægt på, at kraftvarmeværket efter egne oplysninger ikke har et øget varmebehov. Energiklagenævnet finder derfor, at følgen af projektforslaget reelt bliver, at Hadsund Fjernvarmeværk kommer til at levere biomassebaseret varme i stedet for kraftvarmeværkets naturgasbaserede varme i situationer, hvor kraftvarmeværket selv er i stand til at levere varmen. Der ske således en ændring i det brændsel, som kraftvarmeværket bruger til at forsyne sine forbrugere. Spørgsmålet om, hvorvidt projektforslaget kan godkendes, skal derfor behandles efter projektbekendtgørelsens § 15.

Som anført oven for kræver godkendelsen af projektforslaget, at der er et udvidet varmebehov hos kraftvarmeværket, jf. projektbekendtgørelsens § 15, stk. 4. Idet der ikke eksisterer et sådant øget varmebehov, kan projektforslaget ikke godkendes med hjemmel i § 15, stk. 4.

Kraftvarmeværket har gjort gældende, at leveringen af varme fra Hadsund Fjernvarmeforsyning alene skal anvendes som reserveenhed. Brændselsvalget ved reservelastkapacitet er reguleret af projektbekendtgørelsens § 17, jf. § 12. For at reglerne finder anvendelse, skal betingelserne for, at anlægget kan anses for at være reservelast, være opfyldte. Et reservelastanlæg er et kollektivt varmeforsyningsanlæg, der er etableret til at kunne dække den del af varme-

produktionen, som ikke kan dækkes af grundlastanlægget, fordi grundlastanlægget ikke er i drift, f.eks. ved havari eller vedligehold. Grundlastanlægget er hovedproduktionsanlægget, som er dimensioneret til at kunne dække normalt mindst 90 pct. af den årlige produktion af varme på etableringstidspunktet. Disse definitioner er i overensstemmelse med Energistyrelsens vejledning til projektbekendtgørelsen. Af de ovennævnte grunde vedrørende kraftvarmeværkets varmebehov og tekniske muligheder for selv at levere den nødvendige varme finder Energiklagenævnet dog ikke, at der ved projektforslaget er tale om etablering af reservelast. Projektforslaget kan derfor heller ikke godkendes efter reglerne i projektbekendtgørelsens § 17. Projektforslaget opfylder således ikke betingelserne i projektbekendtgørelsens § 15, stk. 4, og § 17 for, at kommunalbestyrelsen kan godkende varmeproduktion baseret på CO₂-afgiftsfrit brændsel i et område, der forsynes af et eksisterende decentralt naturgasbaseret kraftvarmeanlæg.

Det af Mariagerfjord Kommune og Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk anførte vedrørende forsyningssikkerheden, den billigere og mere miljøvenlige energi, samt at det er urentabelt at producere varmen på det eksisterende kraftvarmeanlæg ved udfald af kraftvarmeværkets gaskedel, som ikke er overgået til det frie elmarked og regulerkraftmarkedet, er ikke relevant ved vurderingen af, hvorvidt projektforslaget kan godkendes i henhold til projektbekendtgørelsens § 15, stk. 4, og § 17.

Da betingelserne i projektbekendtgørelsens § 15, stk. 4, og § 17 således ikke er opfyldte, kan det pågældende projektforslag alene godkendes, hvis Energistyrelsen i henhold til projektbekendtgørelsens § 28 meddeler dispensation fra projektbekendtgørelsens § 15 om brændselsvalg. En sådan dispensation ses ikke at foreligge. En dispensation kræver ansøgning fra den kommune, der skal godkende projektforslaget, dvs. Mariagerfjord Kommune.

Herefter ophæves Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 25. september 2008 om godkendelse af projektforslag om etablering af transmissionsledning. Energiklagenævnet har ikke herved taget stilling til, hvorvidt de samfundsøkonomiske vurderinger og beregninger i projektforslaget er udført korrekt.

Energiklagenævnets afgørelse

Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 25. august 2008 ophæves.

Sagen har været behandlet på Energiklagenævnets møde den 18. maj 2009.

Afgørelsen er truffet af Energiklagenævnet i henhold til § 26 i lov om varmeforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 347 af 17. maj 2005 med senere ændringer.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet

18. maj 2009

J.nr.: 1021-45

Eksp.nr.: 44929

SSH-EKN

Side 17 af 18

efter lov om varmemforsyning eller regler, der er udstedt efter denne lov, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jfr. § 26, stk. 4, i lov om varmemforsyning.

Afgørelsen offentliggøres på Energiklagenævnets hjemmeside.

P. N. V.

Poul K. Egan
Nævnnsformand

/Signe Sara Hildebrandt
Fuldmægtig

18. maj 2009
J.nr.: 1021-45
Eksp.nr.: 44929
SSH-EKN

Side 18 af 18